

UNITAT 2. EL NOSTRE MÓN

I. CONTACTE (pàgs. 42-43)

Els titulars d'algunes notícies arreu del món que pertanyen a diferents seccions d'un diari digital, o bé que podem trobar als diferents mitjans de comunicació, són el punt de partida per a endinsar-nos en la lectura ràpida i selectiva dels mitjans de comunicació. Un colp d'ull a aquest tipus de premsa ens permet estar al dia dels esdeveniments polítics, culturals, esportius, de societat... que ocorren en aquest món tan globalitzat.

1. (pàgs. 42-43)

- a) Activitat d'expressió oral i de resposta oberta seguint les indicacions de l'activitat.
- b) Activitat que permet investigar cercant a la xarxa els esdeveniments que s'hi esmenten. Els alumnes exposaran de viva veu la informació que han trobat. Els qui escolten poden opinar sobre la importància, l'interés d'aquests fets.
- c) (pàg. 42)
 - Imatge de la mà: titular C
 - Imatge del planeta: titular E
 - Imatge dels jugadors de futbol: titular A
 - Imatge del xiquet: titular G
 - Imatge del xic i la xica: titular I
 - Imatge del Papa: titular D
 (pàg. 43)
 - Imatge del fons marí: titular H
 - Imatge platja: titular F
 - Imatge de la mar: titular B
 - Imatge de la dona: titular J
- d) Resposta oberta.
- e) Activitat d'expressió oral i de resposta oberta.
- f) Resposta oberta.
- g) Les notícies relacionades amb el futbol i amb personatges populars per la seua activitat al món del cinema o la televisió. Resposta oberta.

II. COMUNICACIÓ (pàgs. 44-49)

EL TEXT NARRATIU

Dediquem l'apartat de Comunicació al **text narratiu** i, en concret, al **reportatge**. Un tipus de text periodístic de caràcter narratiu que pretén d'analitzar i d'interpretar temes que solen ser d'actualitat, i ho fa d'una manera més completa i aprofundida que la notícia. Per a elaborar un reportatge primer cal investigar, documentar-se, sobre el tema que es vol tractar. Així, és convenient consultar fonts d'informació diferents (enciclopèdia, notícies, imatges, gràfics) i també es poden fer entrevistes a persones amb experiència o coneixements sobre el tema.

L'estructura més habitual és la següent: titular, entrada, cos i material gràfic.

1. (pàg. 45)

- a) L'interior d'un edifici que podria ser una aula en runes. Resposta lliure.
- b) Resposta oberta.
- c) Resposta oberta.
- d) 1r. Identificar el lloc exacte; 2n. Buscar per Internet; 3r. Documentar-me a la biblioteca.

2. (pàg. 46)

Activitat de comprensió lectora; el professor pot començar la lectura en veu alta tot donant l'entonació corresponent i tot seguit podem demanar a l'alumnat que hi participe llegint diferents paràgrafs. Mentre hi avancem caldrà aclarir el significat d'alguns mots i expressions.

3. (pàgs. 47-48)

Activitat d'explotació del text.

- a) Veritable: c) Fals: la resta.

- b) naufragi.

- a) relació: resposta oberta.
- b) sentit: resposta oberta.

- c)

guerra: evacuar, desplaçat, perseguir.

vida: créixer.

destrucció/ mort: cremar, foguera, contaminat, desfeta, naufragi, càncer, malformació, feréstec.

pau: plàcid, silenci, tranquil·litat, calma.

- d) Alguns dels mots vinculats a la pau són: plàcida, calma, tranquil·litat, deserta.

Alguns dels mots vinculats amb la destrucció són: càncer, refugiats, tempesta, malaltia, contaminats, destrossats, naufragi, desfeta

L'explicació d'aquesta oposició és oberta i es pot relacionar amb la pregunta següent.

- e) Activitat d'expressió oral i de resposta oberta. Amb tot, algunes respostes possibles poden ser:

- No, no entenc per què algú torna a un lloc on sap que pot contaminar-se i morir
- Jo no ho faria, però entenc que són persones majors i que enyoren tant sa casa i la terra on van viure que s'estimen més tornar-hi que viure'n lluny, com en un exili forçat.
- La decisió dels protagonistes significa intentar recuperar, d'alguna manera, la vida que tenien abans de la catàstrofe: la casa on han viscut sempre, els records, la terra, etc.

- f) Resposta oberta.

- g) Temes mediàtics (amplificats): lesió de Messi, menú de Nadal

Temes silenciats: esport femení, descobriments científics

Conflictes bèl·lics poden ser temes mediàtics (d'actualitat) però també poden ser temes silenciats.

4. (pàg. 49)

Resposta oberta.

5. (pàg. 49)

Resposta oberta.

RECERCA I EXPRESSIÓ**6. (pàg. 49)**

Resposta oberta seguint les directrius de l'activitat.

III. LITERATURA (pàgs. 50-57)**REALISME-NATURALISME**

Dediquem la literatura d'aquesta unitat al moviment que va seguir al Romanticisme, és a dir, al **Realisme-Naturalisme**. Els realistes, al contrari que els romàntics, s'interessaven per la **realitat**, l'**observaven** rigorosament i la reproduïen en les seues obres. Per això es **documentaven** sobre el terreny o buscaven aquesta informació en llibres. Per tant, el gènere que millor podia retratar amb exactitud aquesta realitat social, jutjar-la, apuntar-ne causes i conseqüències, era la **novel·la**. Aquesta necessitat d'**analitzar** els fets socials i els comportaments humans s'origina en el **desenvolupament industrial** i **tecnològic** que es produeix al segle XIX i en els conflictes que aquest genera.

Nosaltres analitzem la realitat d'aquell moment amb dos textos molt representatius: *Oliver Twist* de Charles Dickens i el relat de Narcís Oller anomenat «La fàbrica».

1. (pàg. 50)

Resposta oberta basada en els interessos laborals que expressen els protagonistes en les bafarades. D'esquerra a dreta: periodista, psicòleg, novel·lista, detectiu. Ens permetrà conèixer de prop aquests oficis de viure i els alumnes es familiaritzaran amb una orientació laboral relacionada amb les tasques professionals que s'hi esmenten.

2. (pàg. 51)

Activitat d'expressió oral que permet analitzar el significat d'aquesta frase de Narcís Oller sobre la realitat que ens ha tocat viure. Observar atentament la realitat quotidiana, amb detallisme i analitzar-la objectivament és la intenció dels escriptors que retraten el món més immediat que ens envolta com si foren reporters d'un diari.

L'ÈPOCA (pàgs. 51-52)**3. (pàg. 51)**

Totes les pintures que apareixen en l'exercici són quadres de la 2/2 del segle XIX, d'artistes europeus i del nostre país. Reflecteixen, de forma realista la societat d'aquell moment històric.

- a) La vida rural
- b) L'aparició del ferrocarril
- c) L'explotació del treball infantil
- d) La pobresa i la fam

- e) Les manifestacions del proletariat
- f) La burgesia com a classe dominant

4. (pàg. 52)

- a)
 1. Es produeix una gran transformació de la societat que és coneguda com a Revolució Industrial. REAL
 2. Es construeixen els primers assentaments humans prehistòrics prop dels rius. ANACRÒNIC
 3. Hi ha importants avanços tecnològics i científics com ara la màquina de vapor. REAL
 4. Es van ampliar i es van millorar els transports: noves carreteres, ports i creació d'una xarxa ferroviària. REAL
 5. S'aconsegueix una gran fita històrica: l'arribada dels primers éssers humans a la Lluna. ANACRÒNIC
 6. Es va estimular el comerç i l'activitat econòmica i creixen enormement les ciutats. REAL
 7. La burgesia (els propietaris de les fàbriques, els comerciants rics, els banquers, els amos de la terra, etc.) es va consolidar com la nova classe social dominant. REAL
 8. Els Beatles van traure el seu primer disc. ANACRÒNIC
 9. El proletariat (els treballadors i treballadores i fins i tot els xiquets) treballaven moltes hores en unes condicions infrahumanes i per sous miserables. REAL
 10. Va augmentar la conflictivitat social: els treballadors es van associar i van nàixer els sindicats per defensar els seus interessos. REAL
- b) Resposta oberta. En aquest text expositiu s'ha d'ordenar la informació que ha aparegut en els exercicis 3 i 4 de forma clara. Tindrà un component descriptiu important; ha d'haver connectors que introduïsquen causes i conseqüències... Si cal poden fer servir un llibre de text d'Història, com a font de consulta.

COM S'ESCRIU UNA NOVEL·LA REALISTA (pàgs. 52-53)

5. (pàg. 52)

5.1. (pàg. 53)

Audició i lectura de les breus biografies d'aquests escriptors.

- a) escriptor BRITÀNIC; era VICTORIANA; ambients marginats i... ; publicades en FASCICLES.
- b) exponent del NATURALISME; CLÀSSICS; FRANCESA; VICISSITUDS de l'època

5.2. (pàg. 53)

- a) Charles Dickens és un escriptor britànic que va viure durant el regnat de la reina Victòria, el més llarg de la història d'aquest país. Va ser una època marcada per la Revolució Industrial i l'expansió colonial del Regne Unit en Àfrica i Àsia, el que va fer que es convertís en una gran potència mundial. Durant el seu llarg regnat es va consolidar el sistema parlamentari anglès i una classe social mitjana. Des del punt de vista ideològic el conservadorisme i unes rígides normes morals i socials van caracteritzar aquest període històric en el Regne Unit.
- b) Els fulletons eren fascicles d'una novel·la que apareixien regularment cada setmana o més fins a completar-la. Era una manera de mantenir l'interés dels lectors i de facilitar-los la compra de l'exemplar.
- c) El Naturalisme és l'etapa final del Realisme literari. Cap a finals del segle XIX, els escriptors sentiren la necessitat de denunciar els abusos que es derivaren del nou sistema econòmic: una realitat dura, de pobresa, grans diferències socials, una conflictivitat social que no deixava de créixer protagonitzaven el dia a dia de les societats finiseculars europees. Des de França, Emile Zola, inicià aquesta concepció de la literatura que volia contar amb tota la seua cruesa aquesta realitat. Les teories de Darwin sobre el determinisme biològic estaven presents en la interpretació de la realitat dels escriptors naturalistes.

ELS NOSTRES TEXTOS (pàgs. 53-56)

6. (pàg. 53)

Lectura sobre les característiques del Realisme i del Naturalisme.

6.1. (pàg. 54)

Activitat de comprensió lectora; el professor pot començar la lectura en veu alta tot donant l'entonació corresponent i tot seguit podem demanar a l'alumnat que hi participe llegint un dels paràgrafs. Mentre hi avancem caldrà aclarir el significat d'alguns mots i expressions.

6.2. (pàg. 54)

Activitat que permet enriquir el vocabulari i reforçar la comprensió de la lectura. L'ordre dels mots que apareixen definits és el següent:

- escudella: vas de terrissa...
- s'esqueia: allò que hom ha, anar bé..
- estantís: que no és una cosa fresca...
- minyonet: xiquet
- s'arregleraren: posar formant fila...
- xiuxiuejar: parlar en veu molt baixa...
- fer l'ullet: aclucar l'ull

6.3. (pàg. 54)

- a) El protagonista és Oliver Twist, un xiquet orfe, que viu amb els seus companys en una institució benèfica anglesa. La fam havia fet a ell i els companys en voraços i violents.
- b) Es denuncia el problema del maltractament als menors en les institucions benèfiques i la falta d'assistència social de qualitat, que vigilés el benestar d'aquest menors, dependents de l'administració. La pobresa, la misèria i la fam en què viuen és el problema denunciat en el fragment.
- c) El dinar consisteix en una escudella de farinetes.
- d) El castiguen per tenir la gosadia de dir que s'havia quedat amb gana i en volia més. El càstig consistí en quedar pres i incomunicat a una cambra fosca i solitària.
- e) La reacció del director és de sorpresa i d'estupefacció.
- f) Resposta oberta.
- g) Resposta oberta. Caldria però fer-los reflexionar sobre la situació dels menors que treballen en fàbriques asiàtiques sense que els seus drets com a menors es respecten.

6.4. (pàg. 55)

- a) Els nens: voraços i violents; Oliver: agosarat; el noi gran: afamat i salvatge; el director: hipòcrita i miserable; les ajudantes: faltes de generositat i bonhomia, ridícules i llepaculs.
- b) Comportaments rebutjables: la manca d'humanitat dels treballadors de l'orfenat. Comportaments justificables: la gosadia i valentia d'Oliver; la por dels xiquets, els instints salvatges provocats per la fam.

7. (pàgs. 55 i 56)

7.1. (pàg. 56)

- a) Vivien del conreu dels camps.
- b) L'hereu Comes havia estat enviat pel seu oncle a estudiar per a dur negocis i saber de comerç.
- c) La formació rebuda pel protagonista li havia fet veure que hi havia un altre món més enllà de les muntanyes del seu poble; havia conegut el desenvolupament industrial que s'estava produint a altres llocs de Catalunya i, per tant sí que va influir, en la decisió de crear la fàbrica.
- d) Sent pietat per la pobresa en què viuen els habitants del poble i sent la necessitat d'oferir-los una oportunitat de prosperar.
- e) Va millorar la qualitat de vida dels seus habitants: guanyaven un bon sou; hi va arribar el ferrocarril i es van crear altres negocis atrets per aquesta primera iniciativa industrial.

7.2. (pàg. 56)

- a) El narrador és un narrador en 3a persona omniscient.
- b) «Poble de suro» pot significar que s'havia acostumat a la misèria i no tenia ja capacitat de sentir i de reaccionar.
- c) El narrador usa l'expressió següent: «menjaven del que collien venut a mal preu»
- d) Sí, el determinisme social i també el biològic, està present en la caracterització dels habitants de Valfonda: «cervell ensopit per la misèria hereditària».
- e) Sí, una de les característiques de la narrativa del Naturalisme és que denuncia una realitat coetània, per tant els protagonistes pertanyen al moment històric en què viu l'autor.
- f) La descripció de Valfonda i de les condicions de vida dels seus habitants no és minuciosa i detallista, és més bé impressionista, és a dir a grans trets, sense entrar a donar una informació exhaustiva de l'assumpte, deixant que el lector es faci una idea aproximada de la situació.
- g) El tipus de narrador omniscient de la novel·la naturalista, a pesar que és extern a la trama, sol deixar la seua mirada subjectiva impregnant els fets narrats.
- h) En aquest cas també: de la lectura es desprèn una punt de vista favorable a la industrialització del poble, centrat bàsicament en la millora econòmica que suposa per a la vida de la gent d'aqueixes contrades. Vegeu per exemple: *Per què no fer-Ho? [...] van emprendre tot seguit l'obra del camí de la fàbrica. Dos anys després[...] es beneïa i inaugurava la fàbrica amb repics de campanes i alegria general.*

8. (pàg. 56)

Activitat interdisciplinària que permet l'alumnat actuar com un veritable periodista d'un diari local. Resposta oberta.

9. (pàg. 56)

Tant en el relat de Narcís Oller La fàbrica i en Oliver Twist podem veure aquestes característiques.

- Els temes i els personatges són de la vida quotidiana, del temps present de l'escriptor.
- Es retrata amb exactitud la vida: l'escriptor ha pres apunts minuciosos sobre la gent, la indumentària, el seu caràcter, les reaccions, l'ambient on viu, etc.
- L'obra té la finalitat de denunciar els problemes de la societat i de moralitzar, és a dir, de mostrar comportaments humans que es consideren dolents. Tot amb l'objectiu d'influir sobre el pensament del lector, perquè la societat canvie.
- El narrador, per a ser més objectiu, és omniscient: mostra tots els punts de vista i sap i explica el passat i els pensaments dels personatges. De vegades, però, també fa judicis i observacions personals sobre el que conta.

RECERCA I EXPRESSIÓ

10. (pàg. 57)

Resposta oberta.

Activitat d'expressió escrita i de creativitat literària. Llegirem el poema tenint en compte una bona dicció i entonació. L'Elionor, la protagonista, treballa en una fàbrica des de ben menuda i la seua vida és prou rutinària; les condicions de treballa no li permeten evolucionar i ha de créixer seguint les pautes d'una societat on les dones tenen poques expectatives de prosperar laboralment i viuen sota els patrons culturals de la submissió. Tenint en compte aquestes condicions vitals l'activitat permetrà l'alumnat crear un relat seguint les pautes de l'estètica realista-naturalista.

11. (pàg. 57)

Activitat d'expressió oral i escrita que pretén aproximar la realitat literària del Realisme-Naturalisme a la realitat actual televisiva. Resposta oberta.

IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES (pàgs. 58-60)**SOM IGUALS: SOM DIFERENTS**

Tot un món de llengües ací a la vora.

Continuem treballant aspectes de la diversitat cultural i lingüística però ara dins un mateix estat: l'Estat espanyol. L'existència mateixa d'altres llengües distintes del castellà a l'Estat espanyol sovint és considerada com un fet estrany i poc comú, i al capdavant, disgregador. Hom oblida, o vol oblidar, que la diversitat lingüística i cultural no és un fet accidental sinó, més aïna, general, universal.

1. (pàg. 59)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

2. (pàg. 59)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

3. (pàg. 59)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

4. (pàg. 59)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

5. (pàg. 60)

Volem que l'alumnat es familiaritze amb la sonoritat de les distintes llengües que es parlen a l'Estat espanyol. Suggerim seguir les orientacions del llibre de l'aprenent.

Solucions:

- a) Aranés
- b) Gallec
- c) Basc (o èuscar)
- d) Asturleonés
- e) Aragonés

6. (pàg. 60)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

V. CONEGUEM LA LLENGUA (pàgs. 61-68)

En lèxic fem una petita introducció al vocabulari d'especialitat, a partir del lèxic dels esports. Ensinistrem els alumnes en l'elaboració d'un petit diccionari terminològic. Continuem, a més, ampliant vocabulari fent precisions en torn de certs quasi-sinònims.

En morfologia i sintaxi, tractem els continguts següents: repassem i sistematitzem la formació del nombre dels substantius i dels adjectius, aprofundim en l'ús de les perífrasis de probabilitat i d'imminència, establim les equivalències entre el passat perifràstic i el passat simple, comencem l'anàlisi sintàctica d'oracions (distinció entre simples i compostes, descripció general de les compostes i aprofundiment en les coordinades i juxtaposades), acabem aquest apartat amb la diferenciació entre *quan* i *quant*.

En fonètica i ortografia, repassem l'accentuació, la dièresi i el hiat; ens detenim especialment en l'accentuació divergent entre llengües.

LÈXIC

1. (pàg. 61)

Ampliació de vocabulari; verbs sinònims.

a): respondre; b) assegurar; c) enraonar; d) exposar; e) replicar

2. (pàg. 61)

Activitat d'enriquiment lèxic. Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent.

3. (pàg. 61)

Verbs quasi sinònims. Activitat que exigeix l'ús del diccionari.

MORFOLOGIA I SINTAXI

MORFOLOGIA NOMINAL: EL NOMBRE DELS SUBSTANTIVS I DELS ADJECTIVS

4. (pàg. 62)

Aplicació intuïtiva de les normes sobre la formació del nombre dels substantius i dels adjectius.

El calaix → *els calaixos*; *baix* → *baixos*; *genuí* → *genuïns*; *la falç* → *les falçs*; *el temps* → *els temps*; *no té forma de singular*: *els calçotets*; *l'amic* → *els amics*; *el germà* → *els germans*; *no té forma de singular*: *les tisoires*; *l'amiga* → *les amigues*; *l'home* → *els hòmens* (o *els homes*).

a) *la falç* → *les falçs*; *l'amic* → *els amics*

b) *el calaix* → *els calaixos*; *baix* → *baixos*; es tracta de mots aguts masculins acabats en -ç, x, ix i -tx: *reflex* → *reflexos*, *despatx* → *despatxos*, *feliç* → *feliços* (encara que fa un femení plural *felices*), per exemple

c) *l'home* → *els homes*; *germà* → *els germans* (hi ha una sèrie de mots que, per raons etimològiques, no segueixen aquesta regla: *café*, *sofà*, *comité*, *vosté*, *clixé*, *ximpanzé*, *bisturí*, *esquí*, *bambú*, *menú*, *tabú* i alguns altres

d) *l'amiga* → *les amigues*

e) *el temps* → *els temps* (en aquest cas la diferència de gènere la marca el determinant)

f) *els calçotets*; *les tisoires* (en aquest cas no hi ha cap marca de singular, es tracta de substantius que s'usen exclusivament en plural; alguns altres exemples són *ulleres*, *alicates*, *sostenidors*, *calces* (o *mitges*) o *postres*)

g) *l'home* → *els hòmens* (o *els homes*); en alguns d'aquests casos, en valencià hi ha preferència per la forma amb -ns (com *hòmens* o *jòvens*), en uns altres casos hi ha alternança entre les dues formes de plural (*marges/màrgens*; *orfes/òrfens*, *raves/ràvens*, per exemple) o bé es tendeix a l'ús de la forma amb -s (com en *termes* o *verges*).

5. (pàg. 62)

Deducció de les normes de formació del plural de substantius i d'adjectius aguts acabats amb una -s en singular.

fracàs → fracassos; *autobús* → autobusos; *gimnàs* → gimnasos; *text* → texts o textos; *progrés* → progressos; *pastís* → pastissos; *fals* → falsos; *gest* → gests o gestos; *gos* → gossos; *tros* → trossos; *passeig* → passeigs o passejos; *barnús* → barnussos.

- fracàs* → fracassos; *progrés* → progressos; *pastís* → pastissos; *gos* → gossos; *tros* → trossos; *barnús* → barnussos
- autobús* → autobusos; *gimnàs* → gimnasos; *fals* → falsos
- sc, -st, -xt i -ig: *text* → texts o textos; *gest* → gests o gestos; *passeig* → passeigs o passejos; (hi ha alguns mots que només s'usen amb el plural en -s: *test* → tests o puig → puigs)

6. (pàg. 63)

Aplicació de les normes de formació del nombre en adjectius variables i invariables.

Amable, amable, amables, amables; audaç, audaç, audaços, audaces; buit, buida, buits, buides; feliç, feliç, feliços, felices; gran, gran, grans, grans; nou, nova, nous, noves.

7. (pàg. 63)

Aplicació de les normes de formació del nombre en substantius i adjectius.

- Les meues veïnes són germanes d'uns amics dels meus sogres;
- Dijous vaig dibuixar uns autobusos roigs (o rojos) amb uns llapis nous;
- He cuinat els peixos amb uns ràvens (o raves) i m'han eixit dolços;
- Les gosses del meu cosí són blanques i grises.

MORFOLOGIA VERBAL: LES PERÍFRASIS DE PROBABILITAT I D'IMMINÈNCIA**8. (pàg. 63)**

Aplicació de les normes d'ús de la perífrasi de probabilitat. En les oracions formades amb un adverb les solucions poden ser múltiples. Convé que insistim a demanar a l'alumnat que mantinguen en l'oració transformada el mateix temps verbal que hi havia en l'original.

- Potser* els meus companys estan malalts // Els meus companys *deuen estar* malalts;
- Probablement* Carme i Joan han arribat tard a la festa // Carme i Joan *deuen haver arribat* tard a la festa;
- No teníem fred encara que *tal volta* era hivern // No teníem fred encara que *devia ser* hivern;
- Per ventura* els xiquets han trencat els vidres de la finestra // Els xiquets *deuen haver trencat* els vidres de la finestra.

9. (pàg. 64)

Distinció entre l'ús del futur i de les perífrasis d'imminència i aplicació a casos donats.

- escoltaran*;
- anava a dutxar-me* (o *estava a punt de dutxar-me*);
- anaves a acostar-te* (o *estaves a punt d'acostar-te*);
- viatjarà*;
- veurem* (o *estem a punt de veure*).

REPÀS DE MORFOLOGIA VERBAL: EL PASSAT PERIFRÀSTIC I EL PASSAT SIMPLE

10. (pàg. 64)

Formes equivalents del passat perifràstic i del passat simple.

jo vaig parlar, parlí
tu vas parlar, parlares
ell/ella va parlar, parlà
nosaltres vam parlar, parlàrem
vosaltres vau parlar, parlàreu
ells/elles vau parlar, parlaren

11. (pàg. 64)

Terminacions del passat simple.

- a) Primera conjugació (com *parlar*): -í, -ares, -à, -àrem, àreu, -aren.
- b) Segona conjugació (com *rompre*): -í, eres, -é, -érem, -éreu, -eren
- c) Tercera conjugació (com *fugir*): -í, -ires, -í, -írem, -íreu, -iren

12. (pàg. 64)

Ús del passat perifràstic i del passat simple.

- a) La pel·lícula *va començar* amb una hora de retard
- b) Jo *vaig rebre* ahir una felicitació de Nadal
- c) Per què no *vas llegir* el llibre que et vaig donar?
- d) Un gos *em va mossegar* la cama esquerra
- e) Ens *quedarem* sense saber per què no *vau assistir* al concert
- f) No *sabérem* mai com *arribaren* a la festa
- g) Com *entràreu* a classe, si ningú us *sentí*?

L'ORACIÓ: L'ORACIÓ SIMPLE I L'ORACIÓ COMPOSTA. TIPUS DE COMPOSTES. L'ANÀLISI SINTÀCTICA

13. (pàg. 67)

Identificació del nombre de proposicions en oracions donades.

- a) quatre; b) tres; c) dues; d) una; e) dues; f) dues

14. (pàg. 67)

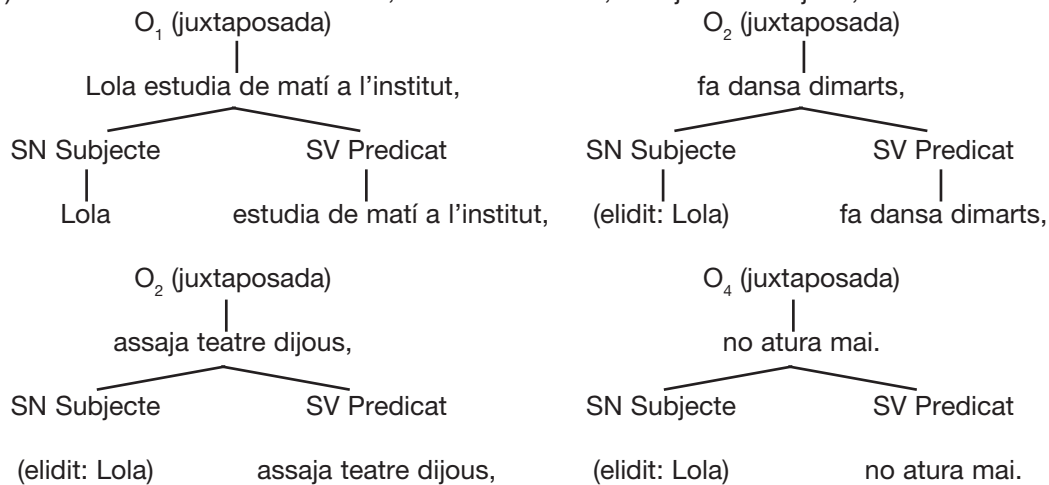
Classificació d'oracions simples i compostes i identificació dels connectors.

Simple: d) i g);

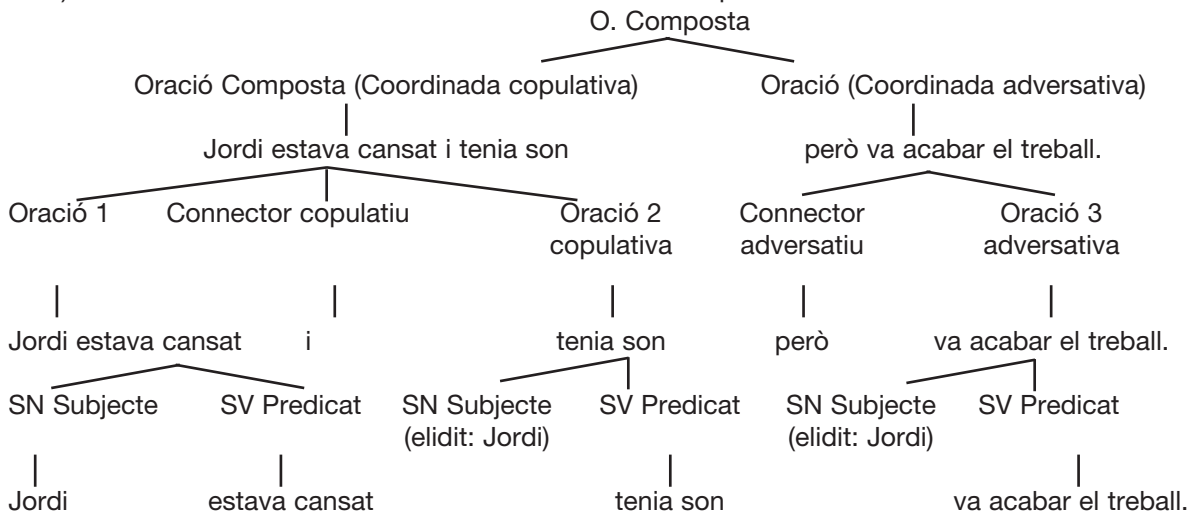
Compostes: (a) (els connectors són les comes); (b) (i; però); (c) (així doncs); (e) (perquè); (f) (quan).

15. (pàg. 67)

a) Lola estudia de matí a l'institut, fa dansa dimarts, assaja teatre dijous, no atura mai.

b) Jordi estava cansat i tenia son però va acabar el treball.

FIXA-T'HI: QUAN O QUANT?**16. (pàg. 67)**

Identificació del valor temporal de quan i quantitatiu de quant.

17. (pàg. 67)

Aplicació de quan i quant en contextos donats.

- quan; quant;
- quan;
- quan;
- quan;
- quan; quant;
- quan

FONÈTICA I ORTOGRAFIA

ACCENTUACIÓ: L'ACCENTUACIÓ DIVERGENT ENTRE LLENGÜES

18. (pàg. 68)

Identificació de paraules similars en llengües de la mateixa família, especialment en castellà, que tenen la síl·laba tònica en llocs diferents segons cada llengua.

- a) agudes: *Artur; ciclop; Eduard; futbol; humit; interval; oceà; però; timpà; xandall*
- b) planes: *acne; atmosfera; conèixer; córrer, etiop; míssil; rèptil; tèxtil; tòrcer; véncer*
- c) esdrúixoles: *Etiòpia; període; rubèola*

19. (pàg. 68)

Aplicació de les normes d'ús de l'accentuació, la dièresi i el hiat; especialment en l'accentuació diferencial amb el castellà de mots que comparteixen el mateix ètim.

La *indústria tèxtil* d'Alcoi ha tingut molt d'èxit en les *últimes dècades*. *També* és cert que l'*índex* d'atur ha estat per davall dels mínims, cosa que ha *produït* un *període* llarg d'estabilització. L'*ocupació* dels alcoians, *però*, no s'ha *reduït* mai a la faena. La *passió* pel futbol *té* molt de *mèrit* entre la *població*. En *conseqüència*, bona part del *veïnat* ha *reduït* les eixides de cap de setmana per gaudir de l'atmosfera d'un bon partit entre l'*Alcoià* i qualsevol dels seus rivals. Encara que hi ha qui prefereix posar-se un xandall i anar al *gimnàs* o *córrer* un parell de *quilòmetres* cada *matí*.

20. (pàg. 68)

Activitat de dictat. Seguiu el procediment que hem suggerit en U1 per a la realització d'aquesta activitat.

VI. TALLER DIGITAL (pàg. 69)

A la part general d'aquesta guia didàctica expliquem amb detall les característiques de les activitats plantejades al llibre. Ara, de manera esquemàtica, indiquem les qüestions més importants a tenir en compte en cada activitat d'aquesta unitat:

Activitat 1. Narració visual sobre el nostre món

- Segons la teua visió, com és el nostre món? Aquesta és la pregunta a partir de la qual ha de treballar l'alumnat.
- Producte resultant: un vídeo o una presentació amb música i imatges que narren visualment aspectes del món actual sota la perspectiva de l'alumne. La presentació reflectirà el caràcter que vullga donar-li l'alumne: optimista/pessimista, protesta/descripció, general/concret d'un tema, etc. Tots els enfocaments són vàlids. La qüestió és que tinguin qualitat les imatges, que tinga una música adient i que tinga una coherència la presentació o vídeo.
- L'alumne pot fer un vídeo o una presentació tipus PowerPoint.
- Mostrem exemples de vídeos fets i publicats a Youtube i de presentacions. En el cas de vídeo, no cal que l'alumnat els penge a Youtube; si ho fan, ho poden fer de forma privada i poden escriure la contrasenya a l'hora de mostrar-lo a classe.

Activitat 2. Cacera del tresor «Cercant el patrimoni plurilingüe d'Espanya»

- En aquesta activitat l'alumne ha de seguir les indicacions que es donen a cada part de la Cacera del tresor (Introducció, Preguntes, La gran pregunta) utilitzant recursos d'Internet.
- S'utilitza l'estructura de cacera del tresor per tal de veure recursos a la Xarxa sobre els diversos idiomes d'Espanya. Especialment es treballen recursos audiovisuals.
- L'alumne contestarà preguntes sobre la seua opinió respecte a diverses qüestions. La pregunta final serà de reflexió, anàlisi i opinió personal.

Activitat 3. Test final

- Hem creat un test amb una bateria de preguntes tancades (3-4 opcions de resposta) per tal de preguntar a l'alumnat qüestions sobre els continguts de tots els apartats de la unitat.
- Es fa aquest test per tal que servisca de recurs d'avaluació al professor. Són 15 preguntes sobre les qüestions més importants de la unitat.
- Les solucions de les respostes apareixen a la plataforma i només les pot veure el professor.

VII. RESUM (pàg. 70)

Llegir els resums dels diferents apartats.

Escriure en un quadern a part les definicions que hi apareguen.

Fer un esquema de tots els conceptes i continguts treballats per a dur-lo al portafoli.

Buscar imatges al·lusives relacionades amb el significat dels mots pertinents.

Aprofitar les activitats del taller digital per a fer la portada de la unitat del seu quadern d'activitats.

VIII. COMPROVACIÓ (pàg. 71)

1. Cf. Informació de l'apartat COMUNICACIÓ, pàg. 44.
2. Resposta oberta que haurà de contenir referències als continguts treballats en les activitats 2, 3 i 4 de l'apartat de LITERATURA, pàgs. 51-52.
3. Cf. Informació de la pàg. 53 de l'apartat de LITERATURA.
4. Cf. Informació de les activitats 5, 6 i 7 de l'apartat de LITERATURA, pàgs. 52-56.
5. Cf. Informació de l'activitat 2 de l'apartat de CONTACTE, pàg. 51.
6. Cf. la informació de LES PERSONES I LES LLENGÜES, pàgs. 58-59.
7. Resposta oberta. Suggerim els sinònims de la pàg. 61: *assegurar, enraonar, exposar, replicar o respondre*.
8. Ús de verbs.
 - Espereu un moment, encara no *m'he eixugat* els cabells.
 - Si no plou la terra *s'assecarà* i les flors es pansiran.
 - *Escolta* el meu consell i no te'n penediràs.
 - He *sentit* dir que Roger és a l'estranger.

9. Forma del nombre dels substantius i dels adjectius.

Cansalades; raons; calaix; mixtos (m.) i mixtes (f.); els llapis; barnús; gasos; trists o tristos (m.) i tristes (f.).

10. Ús de les perífrasis de probabilitat i d'imminència.

- a) *anava a telefonar (estava a punt de telefonar)*
- b) *deu guanyar (potser guanya)*
- c) *estem a punt de fer (o farem)*
- d) *deu venir (o potser ve)*

11. Ús del passat simple i del passat perifràstic.

- a) *Anit vaig anar al cine amb una amiga que va venir de Castelló.*
- b) *Nosaltres exposàrem el tema quan vinguéreu vosaltres.*
- c) *No aprovares perquè no estudiares prou.*

12. Anàlisi d'oracions.

- a) *Composta; subordinada.*
- b) *Simple*
- c) *Composta; coordinada disjuntiva.*

Anàlisi sintàctica de l'oració c): O1: *El cap de setmana anirem d'excursió* (SN subjecte elidit: *nosaltres*; SV predicat: *el cap de setmana anirem d'excursió*; connector: conjunció coordinada disjuntiva o *bé*); O2: *visitarem els meus iaïos* (SN Subjecte elidit: *nosaltres*; SV predicat: *visitarem els nostres iaïos*).

13. Ús de *quan* o *quant*.

- a) *Quan vingues a ma casa porta'm el CD que et vaig deixar.*
- b) *Quant que corre aquest atleta! Quan sona el tret d'eixida ja avança a tothom.*
- c) *Quant penseu posar per al regal d'aniversari de Miquel? Quan ho decidiu m'ho dieu.*

14. Aplicació de les normes d'accentuació i dièresi.

Etiòpia; ensaïmada; Raül; països; rèptil; véncer; xofer.